

SZERKESZTŐI HÍRDA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DUA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPI LAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy cztimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartó cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

A haragos.

„A harag rossz tanácsadó”. Ezt így tapasztalták a régiek s tanulhatunk belőle a jelenkor fia is.

A ki a maga igazát haraggal keresi, vagy azzal akarja bebizonyítani, az rendesen elveszti a pörét.

A világ kezdete óta mindig rossz eszköz volt a harag, az igazság kiderítésére és rossznak bizonyult be az Wekerle kormányelnök szombati fellépésénél is.

Hogy Wekerle a képviselőház nyílt ülésén a nála egészen szokatlan, s különben is menthetetlen indultossággal rontott rá az ellenzéki pártokra — az semmi egyebet nem bizonyít, mint azt, hogy Magyarországon a hatalom birtoka kiforgatja az embereket eredeti természetük és vérmérsékletükből.

Wekerle Sándor ugyanis, a míg csak pénzügyminiszter volt — egyikének bizonyult a legcsendesebb természetű férfiaknak, aki nem csak tud, de akar is tárgyilagos és elfogulatlan lenni.

Pénzügyminiszteri minőségben való parlamenti szereplése ugyiszlva kifogástalan volt. Sem vele szemben az ellenzék, sem ő az ellenzékkel szemben a megengedhetőség határait át nem lépte. Egymással szemben tudtak is és akartak is tárgyilagosak és higgadtak lenni.

És mert egyik fél sem ragadtatta magát szélsőségekre — a parlamenti érintkezés a két fél között mindaddig a komolyság és higgadság határai között maradt.

Ámde megváltozott a helyzet, mi-helyt Wekerle a hatalom élére került.

Am még ekkor is egy ideig Wekerle olyan férfinak igyekezett bizonyítani magát, a kit a hatalom birtoka nem ragad fktelenségre, s az ellenzéki pártokat józan argumentumokkal igyekszik meggyőzni, nem pedig letorkolással nemítani.

A Ház szombati ülésén azonban kitört belőle a hatalom érzete és a legkíméletlenebbül neki rontott az ellenzéknek.

A tény az, hogy ez a kirohanás épen azon a gyűlésen nem volt semmivel provokálva.

Oly ügy volt tárgyalás alatt, a mely minden pártot egyenlően lelkesít és minden szívet egyenlően megdobogtat.

Az ellenzéki pártok szónokai tárgyilagosan és higgadtan szóltak a kérdéshez.

Wekerlét azonban néhány közbeszólás — mely az ő felszólása után keletkezett — egészen kihozta sodrából. Ugy viselkedett, mint a ki érzi, hogy a hatalom az ő részén van és attól rettegni kell a hatalmi körön kívül álló elemeknek.

Hát annyi bizonyos, hogy Wekerlének ez a szereplés egyáltalán nem áll jól.

Ugy nézett ki e pillanatban, mint-ha Szapáry Gyula bórben jelent volna meg és az ő dölfe és haragja s hozzá még kicsinylése társult volna hozzá, hogy ezek segélyével ép oly kíméletlen, mint indokolatlan támadást intézzen az ellenzéki pártokhoz.

Hát nekünk az a nézetünk, hogy Wekerle — ki eddig higgadt és perfekt államférfinak mutatta magát — ha tovább is ezt a modort követi, ezzel azt éri el, hogy az ellenzék is félre tesz vele szemben minden kíméletet és méltányosságot és a magyar parlamentben épen a kormány által provokálva, ismétlődni fognak olyan jelenetek, melyek a Tisza és Szapáry idejében majdnem napirenden voltak; s a melyek csak a közérdeknek váltak kárára.

Wekerle a saját és az ország érdekében cselekszik, ha jövőre nem ve-

zetteti magát a harag és indulat által, s ezzel módot nyújt arra, hogy az ellenzék a tárgyilagos kritika fegyvereivel élhessen, a mire annál inkább szükség van, mert nagy kérdések állanak elintézés alatt, s a kik e munkában részt akarnak venni — azoknak nem szabad — haragudniok.

Meglepetés minden oldalon.

Bpest, febr. 4.

E cím alatt a P. N. a következőket írja:

Ezzel a három szóval lehet jellemezni a miniszterelnök mai beszédének hatását, mely már a képviselőházban is felizgatta a pártok hangulatát. A meglepetés, melyet a miniszterelnök beszéde okozott, csakis a Tisza-frakcióra nézve volt kellemes meglepetés; ezeken kívül mindenkire nem csak kellemetlen, de kinos benyomást tett. A Tisza-frakció ellenben ujjongott és a bálványimádó papok vad szertartásaival ünnepelte a miniszterelnököt, s a kihívó hangtól fölbuzdítva, rögtön az ülés végén gyakorolni is kezdte azt a tönust, mely a véderő vita napjaiban a zajos jelenetek főrendezője volt. Az elfojtott gyűlölet az ellenzék iránt féktelenül tört ki azokból, akik képesek arra is, hogy — ha muszáj — objektivitást szimuláljanak. Ezek möhön siettek kizsákmányolni Wekerle mai rossz kedvét, hogy a hiba, melyet Wekerle elkövetett, jótételezhetetlen legyen. Meglehet azonban, hogy éppen ez a mohóság az, mely észre fogja téríteni a rosszkedvű miniszterelnököt s vissza fogja szerezni, a szabadelvű miniszterelnököt s vissza fogja szerezni a szabadelvű pártban a tulsulyt azok számára, a kik ma csak megdöbbenés némaságával nézhettek a váratlan és indokolatlan fordulatot.

Természetes, hogy a miniszterelnök mai akciója az egész nap folyamán kommentáltatott, s a kommentárok a legkülönbözőbb magyarázatokra vezettek. A legtöbb verzió abban találkozik, hogy Wekerle mai fellépése szoros összeköttetésben áll a bécsi impressziókkal. Bécsben, állítólag, célzásokat tettek Wekerlének, hogy a parlament vezetésében nem nyilvánul „kellő erély”, s ennek a „kellő erélynek” lett volna kifejezője a mai kirohanás. Más oldalról azt erősítik, hogy Wekerle a mai beszédét meg akarta nyerni ezeket, akik a szabadelvű pártban rossz néven vették tőle, a fuzionistákkal való intimitást s akik bántra érezték magukat a miniszterelnök ama nyilatkozata által, melylyel nem régen a szabadelvű párt értekezletén a Nemzet-et dezavualta. Vannak ismét, akik Wekerle mai beszédét válasz gyanánt kívánják feltüntetni Apponyi legutolsó beszédére, melyet sokan úgy magyaráztak, mint a fuzionák visszautasítását. De még olyan magyarázatok sem hiányzanak, melyek azt vitatják, hogy a mai zajos jelenetek a Tisza-frakció által Wekerle ellen megindított s a Hentzi-beugratáshoz egészen hasonló intrikákra vezethetők vissza.

Nincs kizárva tehát, hogy a milleniumi vita alatt, mely holnapután hevesebb folytatást fog nyerni, (a mai ülés végén számos képviselő iratkozott fel), a miniszterelnök még egy ízben nyilatkozni fog. Ami valóban kíváncsú is, mert senkinek sem állhat érdekében, hogy az egész nemzet érdeklő ügy a pártszennvedélyek Eris almája vagy Pandora szelenczéje legyen.

Bécsi lap a helyzetről.

Az „Extrapost” mai száma ismét a magyar politikai helyzetről elmélkedik s a következőket írja:

Az egyházpolitikai program el van napolva, tehát megbukott. A vallásfelekezeti szabadságot illető törvényjavaslatok, melyeket még Szapáry ígért meg, Wekerle programjából ki vannak törölve, megbukott a polgári házasság is és legfeljebb a polgári anyakönyvekből, melyeknek már Szapáry ki-
ezközölte a legelsőbb szankciót, lesz törvény. De az erre vonatkozó törvényjavaslat is legfeljebb csak 1894. tavaszán kerül a magyar képviselőház elé, mert addig más, előbbre való dolgok töltik ki a képviselőház napirendjét. Csak 1894-ben kerül tehát a ház asztalára Csáky és Szilágyi egyházpolitikai programja, de nincs politikus Magyarországon, a ki ne tudná, hogy ez a két miniszter

legfeljebb még csak egy-két hétig fog ülni a vörös bársony széken.

Szél Kálmán a legutóbbi napok alatt ismételve és behatólag konferál Wekerlével és Apponyival és úgy látszik, hogy e konferenciáknak lesz eredménye.

Az értekezletek látható célja az, hogy egyesítse az államjogi alapon álló összes kiváló politikusokat Wekerle a legutolsó audiencián előterjesztést tette szándékáról ő felségének és ő felsége e tervhez hozzájárult. Mégis nehéz e tervet azonnal keresztülvinni Wekerle és Apponyi miatt. Wekerle előbb még egyszer meg akarja védelmezni álláspontját és elvet a parlamentben, Apponyi pedig visszautasít minden kombinációt, mely politikáját a Tisza-klikt kizárásával csorbítatlannul nem fogadja el. A Tisza-klikt ezek a tárgyalások nagyon elkeserítették és nem lehetetlen, hogy a féktelen önzéséről neveztes Tisza-klikt új pártalakításai akciót kezd, a miből végre is neki magának lesz a legtöbb kellemetlensége. Magában az országban mindentűt az Apponyival való fuziót óhajtják.

A Kisfaludy társaság nagygyűlése.

Budapest, febr. 6.

Tegnap folyt le a „Kisfaludy társaság” nagy gyűlése az Akadémia nagytermében, a mely egészen zsúfolásig telt meg hallgatósággal.

A Szász Károlytól és Gyulai Páltól elnagyeptsdött társaság ülésai arról voltak nevezetese, hogy igen „válogatott” és gyér számú publikum szokta felkeresni és most egyszerre az a csoda történt, hogy a díszes terem minden helyét elfoglalta a nagy publikum. Ezt az érdeklődést pedig nem más, mint a gróf Apponyi Albert személye idézte fel, a kit pedig sem Gyulai ur, sem Szász Károly ur, nem óhajtottak, hogy velük collegialis viszonyba habarodják. Valószínűleg attól tartottak és nem ok nélkül, hogy bizony még Apponyi miatt valaki érdeklődni fog a társaság működése iránt.

Mindazonáltal a haragos urak — egészen kibékült-k. Sőt Gyulai Pál a tegnapi közgyűlésen maga is beállott a szelid szavú énekesek közé, már pedig, a ki haragszik, az nem énekel. És Szász Károly, a Kisfaludy-Társaság bankettjén szellemesen fejtette ki, hogy milyen sokat várnak ő gróf Apponyi Albert működésétől.

A siker mindig imponál és Apponyi bevéasztása a tegnapi közgyűlésnek akkora publikumot szerzett, hogy a legdühösebb esztetikai Cerberusok is elégedetten suttéreztek a zsúfolt karzatok és a zsúfolt földszint rendkívüli látványában. A népszerűséghez szokott Petőfikait konsternálva, sápadtan néztek szét az Akadémia nagytermében és szorongva érezték, hogy a Kisfaludy-Társaság hatalmas tromfot vágott ki.

Tíz órakor az Akadémia nagytermében minden hely el volt foglalva, a tagok is, a kik székeiket átengedték a minisztérium és a klérus magasrangú képviselőinek, az Akadémia tagjainak és előkelő hölgytársaságnak, melyben különösen Tisza Kálmáné tűnt fel, továbbá gróf Csáky Albiné, leányaival. A kultuszminiszter szintén ott ült a tagok számára főtartott emelvény első széksorában; mellette Eötvös Lóránt, az Akadémia elnöke és Szily Kálmán az Akadémia főtitkára. Tavolabb az oszlopok tájékán, Császa György kalocsai érsek ült Tóth Lőrincz mellett, a ki betegágyánál csak az imént kelt föl. A társaság régi tagjai nagy számmal, az új tagok mind megjelentek. Mikor Apponyi frakkos kollégái közt kivonult a melléktérből, dörgő éljenzés fogadta és nagy mozgás támadt, mint az országgyűlésen egy-egy szenzációzás kijelentés vagy közbeszólás után. De a taps és az éljenzés akkor tört ki igazában és akkor csattogott, morajlott másodpercekig, mikor Beöthy Zolt tiktári jelentésében az új tagokra tért át és kijelentette Apponyi nevét. A közvélemény erős, lelkes megnyilatkozása volt ez, mely igazolta és szentesítette azok fölfogását, a kik Apponyi szónoki művészetét méltónak vélték a Kisfaludy-Társaság koszorújára. Az Apponyival bejutott négy új tag említését sem hagyták rokonszenves éljenek nélkül.

Szász Károly elnöki megnyitója — a szokásos fölről terjedelemben — inkább az elegia, mint az oda hangját ütötte meg. Viszszapillantott irodalmunk fénykorára, és felsorolta előtűnt a költészet és próza titánjait, hogy annál fájóbb érzéseket költőn a mai kor epigonjaiban. De nézetünk szerint ez a folytonos kesergés, ez a folytonos melanholikus visszapillantgatás nagyon egyhangúvá teszi a Kisfaludy-Társaság elnöki megnyitót. Mi szükség ujra meg ujra keseregni a fölött, hogy a mi elmúlt, az elmúlt? Inkább azzal foglalkozzanak, hogy mit ad a jelen és mit adhat a jövő. Inkább azt emeljék ki, hogy a multhoz képest mi a haladás és mi-csoda új és nagy áramlatok uralkodnak ma Európá izlése fölött; mi az, a mi szükség-szerű és jogosult s változásban; mi az, a mi e

század végén a szépirodalmat átalskítja; milyen az a társadalom, mely az irodalomra hat; mi módon éllekezik a szocializmus az irodalommal és miképen mozog az egész világ új cziók, új elvek, új eszmék, új irányzatok felé. Petőfi, Arany, Vörösmarty nagy költők voltak, Kemény, Eötvös József, Szalay, Csengery, Toldy Ferencz kiváló prózaírók, Kisfaludy Károly a magyar színműirodalom úttörője, Kazinczy Ferencz dicsó alak és Besenyei érdeme sem kicsinylendő — jó, jó, de mundezt régen tudjuk és a Kisfaludy-Társaság elnöki enunciacióitól valami újat, meglepőt kérnénk.

A sajtó jóakaró leczkértetését köszönjük és ami igaz benne, el is fogadjuk, de a leczkértetés szintén egyoldalú álláspontból folyik, ahonnan a multak siratói csak a csön-des, békés idilli szerkesztés hiányát veszik észre, de nem látják azt az óriási erőt és hatást, melylyel a magyar sajtó nemzetünk egész tömegét emeli és az európai szellemmel összeforaszítja. Apró stiláris hibákon rágód-nak és nem veszik észre, hogy a magyar sajtó a nemzeti állam megteremtésében mily kolosszális munkát végez!

Ezután felolvastak Beöthy Zolt, Vadnai Károly és Gyulai Pálnak „Telen” című költeményét olvasta fel Beöthy Zolt. A felolvasásokat a közönség megtapsolta.

Déli egy órakor az István-fogadó emeleti termében lakoma volt, melyen a társaság számos tagja és az irodalmi és politikai világ több előkelősége vett részt Gyulai Pál gyöngékedése miatt nem jelent meg. A harmadik fogásnál Szász Károly másodolnók poharat emelt a királyra, utána jókai Mór-szó-lalt föl, felkösözntve az újonnan bevéasztott öt tagot. Apponyi Albert grófra vonatkozó szavaiban kifejezte azon reményét, hogy a politikai és az irodalmi világ intim érintkezéséből hasznót fog huzni a szépirodalom, melyet a mérvadó körök, a képzőművészetek és a színészet javára annyira elhanyagolnak.

Apponyi Albert gróf a vele együtt megválasztott négy tagtársa nevében és megbízásából is köszönetet mondott, majd kifejezte ama szándékát, hogy ő, a ki eddig csak a magyar irodalom kész termékeit élvezte, a jövőben élni fog az alkalommal, hogy bepil-lantson a szépirodalom műhelyébe és megismerje annak gyógyításra váró bajait. Azt hiszi, hogy az államhatalomnak nincs módjában az irodalomnak lendületet adni, feladatát az lehet, az utból hársítson el minden akadályt, mely az irodalom szabad fejlődését gátolja. Apponyi grófnak viharos tetszéssel fogadott szavai után Berczik Árpád szólt fel, a ki saját szavai szerint, a társaság választásainál is kormánypárti volt, de ezuttal az ellenpárt-ra emelte poharát. György Endre Gyulai Pált köszöntötte fel. Beszéltek még Görgey István, Hegedűs István, Váradi Antal és Vadnai Károly.

A társaság körülbelül öt óráig maradt együtt.

Népnevelés Kalotaszeg vidékén.

B. Hunyad febr. 2.

A kolozsmegyei tanítótestület bányf-hunyadi köre a folyó tanévi első rendes közgyűlést ma tartotta meg Bányf-Hunyadon élénk érdeklődés mellett. A tanügy hű és lelkiismeretes munkása ma is szép számmal jöttek be a vidékről.

Székely Matoin a felső leányiskola e derék tanítója tartott e tárgyban egy igen szép irányú, és tanulságos értekezést. Ez értekezés volt a fénypontja a mai gyűlésnek. Ő is kifogásolja a mindenki által helytelenített elemi iskolai tantermet, mely csak tudományt akar önteni a gyermekbe és nem lelket is egyzersimind. Csak az éssz akarja fejleszteni s nem a szívet is. Ifjúsági költőinktől vett szép verseket mutat be, melyek által a gyermekek előtt kedvessé, kedvelté, élvezetöbbsé, és érdekesebbé tehető a tanítás.

Megtámadja a tanterv terjedelmét is, különösen pedig azt a ritkán áthidalható úrt, melyet a tanterv a négy alsóbb és két felsőbb osztály közé ékel.

A tanulságos és élvezetes felolvasás igen jó hatással volt a tagokra. Megtapsolták, megillemezték és sokan üdvözltek a kisasszonyt.

A gyűlést különben a Bács György jól sikerült mintatánása kezdte meg. Azután a polgári iskola növendékei énekeltek a „Szózatot” a Fekete János vezetésével.

A Bányai Lajos köri elnök szép, buz-dító elnöki megnyitója is hatással volt. Az elnököt jutalmul ismét megválasztották. Valamint a jegyző és pénztáros is megmaradtak hivatalukban.

A kör a saját ügyeinek eliniézése után az indítványokra került a sor Czuczsa János k. sz. királyi igazgató tanító-meghívja a kört az ő tantestületük és gondnokságuk nevében, hogy a jövő gyűlést Kalota-szentkirályon tart-ság meg. A kör köszönettel s éljenzéssel fogadja el a szíves meghívást. A gyűlés a jövő gyűlés tárgysorozatának megállapítását az

elnökségre bizza. Ez alkalommal felolvasást fognak tartani: Czuczsa János ig. tanító és Makfalvi Ferencz kisbesei Emke tanító.

A gyűlés bezárása után a kör tagjai új gyűlést tartottak.

Hunyady.

A kárpát-egyesületből.

Kolozsvár, febr. 6.

Az E. K. E. kolozsmegyei osztályának választmánya igen látogatott gyűlést tartott.

Szádeczky Lajos dr. elnök megnyitván az ülést, meleg szavakban üdvözl a választmányt. Bejelenti, hogy a Báthory-ház emléktáblájának a költőseire Szathmáry Elek ékszerész 100 forint már felajánlotta.

Határozott a választmány a Kolozsmegyeire vonatkozó katonai térképek helye-neinek kijavítása és az osztály munkaprogramm tárgyában, utóbbira nézve kimond-ván, hogy Terner Adolf dr. alelnököt fel-kéri, mikép a Kolozsmegyehez tartozó turis-tasági helyeken alkotandó menedék házakra meszelőtkra, ösvényekre és utjelzésekre nézve tegyen a választmánynak részletes javas-latot.

Radnóti Dezső föltitkár indítványára az osztály a tél folyamán mutatványos fel-olvasó estélyeket fog tartani.

A központi választmányok már régebben kimondván egy „kolozsvári kalauz” kiadását, melyre az illusztrációk kliséit be is szerez-te, választmányennek következtében felkéri Kóváry László alelnököt, mint a ki a munka megírására vállalkozott, hogy a munka ed-digi haladásáról tegyen az osztálynak je-lentést.

Elnök végül kijelenti, hogy Farkas Géza főorvos az osztály orvosi tisztégéről lemondván, helyébe sikerült S. Pataky Leó doktort e tisztség elfogadására megnyerni, ki más téren is készséggel hajlandó az egye-sület ügyeit támogatni. A választmány en-nek alapján egyhangulag S. Pataky Leó drt. osztály-orvosnak választja meg. Dunky Kálmán ajánlatára új tagul felvétetik Hirsch-feld Lajos.

Levél.

Vizakna febr. 4.

Tekintetes szerkesztő úr! Örömmel, ha-zafias megelégedéssel van módom most irni erről a mi kis városokról, mely idegen nem-zetek által körülveve, most is tarja magy-ar-ságát, most is érzi a halált hazájának, a szabadságnak régen elhunyt hős bajnokai iránt.

Ez érzelmeinek, melybe nem vegyült sem politika, sem a nemzetiségek egymás iránti gyűlöletének egy csöppje sem, ma adta tanujelét. Egy ifju ember — haza! — Takáts István ref. tanító kezdeményezésére összegyűltünk 44-ik évfordulóján a 49-iki vi-zaknai csatának, hogy letegyünk tiszteletünk gyarló koszorúját, meggyújtunk háladá-sunk tömjénét azoknak sirján, kik ma 44 éve hősi halált haltak a h a z á é r t, a s z a b a d s á g é r t.

A kislelkűség, a mindenben pártot kereső strébség nem volt elég erős meg-gátolni az érzelmelek egyeztet, de magasztos kitörését. Városunk polgársága a szeretett derék polgármester Szűcs József által vezetett tanácsossal élükön d. e. 10 órakor komoly csendben, nemzeti színn és fekete lobogók alatt vonult ki azoknak sirjához kik meghal-tak érettknek.

Polgári dalkörünk rövid ének-introduk-ciója után Ádám Endre dr. fiatal orvosunk lépett a sir szent magaslatára s rokonszenves hangjával — egy gyönyörű emlékbeszédet tartott.

Csak azért gyűlt egy köny szemünkbe, hogy kövessék száz, midőn az ifj. Takáts István által gyönyörűen betanított polgári dalkör rá zendítette a Mester Károly által komponált gyönyörű szöveget.

Egy sziv — egy lélek — egy ajakká vált az összegyűlt tömeg elkíáltani, hogy: „éljen a haza”, „éljen a király”.

Visszajöttünk. — És nem gondoltunk azokra, a kik nem érték fel szívvél, hogy ez nem tüntetés politikaiából, a kik nem érték fel ésszel, hogy ez nem tüntetés a nemzetiségek ellen.

... Elvitűlt könyveinket egy szent sirhoz, a mi a mienk: azoké a kik szerez-tik a hazát, a szabadságot.

Isten áldesse ifj. Takáts István urat, ki megmerte gyujtani a kegyelet fátyláját!

Hunyád.

Vis et nequitia.

Az ókori híres meseköltő szerint, mi-kor a páncéljai között védelmet talált tek-nősbékhöz nem férhetett hozzá a ragadozó madár, azon tanácsot kapta, hogy emelje föl

arany éremre tette magát sok irányú üdvös működéséért érdemessé.

Ez évben január 29-én tartotta meg a tevékeny egyet közgyűlését Bodor László egyetemi alelnöke mellett az Erd. gazdasági egyet. közgyűlési helyiségekben.

Ez alkalommal számolt be az 1892. évben végzett munkáról, melyet a titkári jelentésből hallottunk meg. A magyarországon egyetlen műtőgyár is ezen egyet. kebelében virágozik.

Csiki I. József igazgatása alatt, — valamint szép minta-méhésze is, sok vidéki gazdának szolgált már irányadóul méhészet berendezésénél.

Ujabbán ismét a szamosújvári méhészek akarnak egy hasonló méhtelepet beállítani, hogy a közönség tanulását e téren megkönnyítsék.

Mind e törekvések az erd. r. méh.-egylet buzgó tagjainak fáradozása eredményeül tekintendők.

A közgyűlés tisztújítást is eszközölt, mely alkalommal elnöknek: báró Bánffy Ernő ismételt, egyhangulag, nagy lelkesedéssel választván, — a többi tisztviselőket és választmányi titkos szavazattal így alakult:

I. Alelnök: Tucsányi Gyula. II. Alelnök: Zagoni József. Főtáskár: Wieder József. Altitkár: Kovács Béla. Lapszerkesztő: Bodor László. Ügyész: Dr. Zagoni Mózes. Műtőgyári igazgató: Csiki I. József. Pénztárnok: Gebhardt Döme. Választmányi tagok: Biedermann Ferenc, Bíró Gyula, Herepely Gergely, Hirschfeld Sándor, Horváth János, Hóry Béla, Kiss Ernő, dr. Nagy Mór, Tóth Tamás, Tordai Samu, Zsigmond György. Vidéki vá. tagok: Borsosy Soma, Deák Gerő, Felföldi Elek, Gebhardt Imre, Hlatki Miklós, dr. Hilbert István, Z. Knöpfel Károly, Harasznyi István, Neumann Samu, Szántó Sándor, Foltényi Antal, Tulodgi István.

Az új alakult tisztviselői kar és választmány teljes számban jelent meg a febr. 4-én tartott alakuló választm. gyűlésen is, hol az egyet. t. elnöke báró Bánffy Ernő elnökölt.

Ez alkalommal Szántó Sándornak szép értékesítését olvasta fel az egyet. főtáskára, Wieder József. A tárgy felett tanácskozás eszmecsere folyt, melyet az egyet. szaklapjában a Méhészeti Közönyben fog közölni.

Azután sok fontos tárgy lett tárgyalva a közérdek elővitelére nézve.

Majd Szentgyörgyi Lajosnak, az egyet. elölbi főtáskárának szavazott — Bodor L. indítványára — a választmány köszönetet a sok éven folytatott titkárságért.

Végre a jövő szombati teendő állapított meg, a menüben kimondottat, hogy ez alkalommal d. u. 5 órakor a Gazd. egyet. helyiségében felolvasás és méztermények bemutatása, kóstolással kapcsolatosan fog eszközöltetni.

Erre felhívjuk a t. olvasók figyelmét, mert itt mindenkit szívesen lát az egyet.

EGO.

Brandt Jubileum.

Kolozsvár, febr. 7.

A vasárnap este rendezett fátykos zene és társas vacsora csak előhírnöke volt ama valóban szép ünnepélynek, melyet febr. 6-án, az ünnepelt tanári működésének 25-ik évfordulóján, volt és jelenlegi tanárságának és műtő tanítványai saját körükben rendeztek. A műtő iskolának vidékről jött számos tagja és a helybeli volt és jelenlegi műtő-tanítványok az egyetem sebészeti intézetében d. e. 9 órakor gyűltek.

Az ünnepelt küldöttség hívta meg lakásáról az intézetbe, hol a belépő tanári házasság „éljen”-ekkel fogadták.

Ennek elhangzása után dr. Benel János egyetemi m. tanár üdvözölte az ünnepeltet magas színvonalon álló beszéddel.

Ezután leleplezték a tanár életnagyságú olajfestésű arcképét, mely alkalommal dr. Hóncz Kálmán orvos, a sebészeti klinika tanársegéde, mondott gyönyörű, üdvözlő beszédet.

Az ünnepelt ismételt köszönetet mondva, az albumot szemlélte meg, melylyel tisztelői meglepték.

Az album részben sárga disznóbőr, részben zöld peluche-ből készült — igen diszes borítékba van kötve — és rajta ezüstből készült n.ó. alak, egyik kezében babérágat, a másikat pajzsot tart — melyen 1868—1893. felirat látható.

Az első lapon igen diszes írással következő ajánlat olvasható: „Nagyságos dr. Brandt József urnak a kolozsvári magy. kir. Ferencz József tud. egyetemen a sebészet ny. r. tanárának, a sebészeti kóroda és műtőintézet igazgatójának, negyedszázados tanári működésének emlékeül halás tanárságának és műtő tanítványai. Kolozsvárt, 1893. febr. 6-án.” Az albumban a tanár arcképe után a tanársegédek és műtőnövendékek képei foglalhatók.

Az olajfestésű képet Kóváry festő művész készítette. A tanár olyan állásban van megörökítve — a milyenben előadásait szokta tartani. Mind a kép, mind a keret — mestertől dicséri.

Az ünnepély után egy kisebb bizottság — az ünnepelt családjának fejtezte ki szerencsekívánatait.

E fényes és minden pontjában lélekemelő ünnepély méltó befejezést nyert a régi és mostani mentők által — tegnap este rendezett banquettel. A Hungária termében gyűltek össze a régi és mostani műtőtanítványok

nagy számmal — és egy háromtagú bizottságot küldtek az ünnepeltért. A belépő jubilaust szünni nem akaró taps és éljenzés fogadta — a szeretetnek és tiszteltnek ez a spontán megnyilatkozása — láthatóan nagyon meghatotta a tanárt. Az első fogás után dr. Benel János ő felségére mondott egy pohárköszöntőt, melyet a jelen voltak állva hallgattak végig.

Ezután dr. Köblös Lajos, mint régi tanárságéje, dr. Hóncz Kálmán mint jelenlegi tanárságéje köszöntötte fel az ünnepeltet. Dr. Veress a régi műtőnövendékek, dr. Turcsa János pedig a műtő oklevelet nyert patona-orvosok nevében beszélt. Dr. Scheitz Vilmos az ünnepelt családját, dr. Generisch Gusztáv pedig az ünnepeltet köszöntötte fel. Erre az ünnepelt megköszönte azt a szíves figyelmet, melylyel ma műtőtanítványai részéről, a köszöntőt állva hallgatták végig; ezután következett a köszöntők hosszú sorozata, dr. Tompa János Scheitz dr. Kohn Fülöp dr. Benel Jánosra, mint a rendezőbizottság elnökeire, dr. Köblös L. dr. Bartha Jánosra, mint a műtőnövendékek semiorjára, dr. Benel János a műtőkre. Most az ünnepelt szólt. Kifejtette azt, hogy azon széperedménnyel, melyeket a lefolyt 15 év alatt elért — nem csupán az ő, hanem éppen úgy segédeknek érdeme — és az ő egészségre ültetett poharat. Most dr. Hóncz Kálmán felolvasta azt a 34 sürgöny és levelet — melyeket ma a jubilans kapott — melyeknek egy részében a halás tanítványok — kik akadályozva voltak a megjelenésben — gratulálnak szívóli a szeretet tisztelt tanárnak, egy más részükben pedig a halás betegek üdvözlök életük megmentőjét. Ezután dr. Bartha János az ünnepelt családját, dr. Veress a jelenlegi műtő növendékeket, dr. Déri Henrik a műtő növendékeket, dr. Scheitz a napokban távozó dr. Generisch Gusztávot, dr. Bartha dr. Benel Jánost, dr. Benel a rendező bizottságot, dr. Generisch Gusztáv a műtőket köszöntötte fel. Most az ünnepelt ismételt megköszönte a szíves figyelmet, végre dr. Benel János az ünnepeltre köszöntött. Az egész banquet folyamán emelkedett kedély hangulat uralkodott és a kora reggeli órák vetettek véget e fényes ünnepélynek.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, február 7.

— **A kolozsvári színház államosítása.** A színház jubileum rendező bizottsága, mult évi november 19-iki ülésében bizottságot választott, melynek feladatává azt tette, hogy a kolozsvári színház ügyének végleges rendezése tárgyában megindított akcióit tovább folytassa, a kérdést éber figyelemmel kísérje és a megoldás siettetésére a szükségeshez képest újabb lépéseket tegyen. E bizottság következőleg alakított meg: Elnök Gyarmathy Miklós, bizottsági tagok: Albach Géza, Barcsay Domokos, Beldi Ákos gróf, Bethlen Bálint gróf, Csiky Viktor dr., Ferenczi Zoltán dr., Groisz Gusztáv dr., Hegedűs Sándor, Jósika Sámuel báró, Kemény János báró, Korbuly Bogdán, Sigmund Dezső. Jegyző: Hegyesy Vilmos.

A bizottsághoz az utóbbi napokban tekintélyes oldalról felhívás érkezett, hogy a kolozsvári színház államosításának ügyében dolgozzon ki a belügyminiszter első terjesztendő memorandumot, melyben kifejtendők az államosítás feltételei, alapjai, keresztülvitele és a végleges megoldás biztosítékai. E memorandum kérdésének megbeszélése céljából a bizottság tegnap délután 4 órakor a vármegyeház nagytérében, Gyarmathy Miklós elnöke alatt, ülést tartott. Érdekes és fölőtte tüzetes tanácskozás után, melyben megállapították a kérdéses memorandum főbb vonásai, a bizottság a részletes adatokkal felszerelendő, az államosítás szerveztetere és összes szükségleteire kiterjedő munkát megkezdésére Groisz Gusztáv dr., Ferenczi Zoltán dr. és Hegyesy Vilmos tagokból álló albizottságot küldött ki. Az albizottságnak néhány heti idő adatott a sok utánjárás és tanulmányozást igénylő feladat teljesítésére.

— **Az orvosbál.** Ma este lesz Kolozsvárt a városi vigadó termeiben. A bál előre láthatólag fényesen fog sikerülni, mert az érdeklődés, mely a dr. Brandt jubileummal is fokozódott, óriási. Vidékről is nagyon sok jött be családjal egyet, kik részt vesznek a bálban. Eddig már ezer frtnál több a bevétele a befolyt jegyek árszámból az úgy buzgó rendezőségnek. A termet nagyon szépen díszítették és a táncrendek, valamint a rendezői jelvények kiállításán nagyon elegáns. A bála szinte felesleges a közönség figyelmét felhívni.

— **Quod uni justum, alteri aequum.** E lap tegnap számában olvasom, hogy az erdélyi ref. püspök káplánja a polgári házasság mellett prédikált. Kolozsvárnak jutott tehát az szomorú szerep, hogy bevitt protestáns templom katedráljába a politikát. Ha eliteltük a másik fél részéről jövő szószékiizgatásokat, holott a kath. dogmának tényleg sérelmére lehet a polgári házasság: mit mondunk arról a prot. lelkesről, plane káplánról, akinek semminem valóási érdekehez és elvéhez a legkisebb köze

sines a házasságjogi reformnak s mégis jónak látja kezdeményezni a kulturharcot, ott, ahol eddig békében megőrztek egymással a legellentétebb irányú felekeztek is? Hiszen a reformátusoknál talán éppen az egyházi törvények is tiltják a politikai jellegű prédikációkat. Aztán meg nem gondolt-e az a fiatal pap arra, hogy még a protestánsok se mindnyájan örvendenek az egyébiránt csak nem sokára bekövetkező nagy reformnak? Vagy talán éppen Péchy Tamás, Teutsch Gy. Kun Bertalan egyházfők ellen akart tettetni a „felvilágosult” prédikátor ur? Jó lesz mindenkinek mindennemű politikát távol tartani a katedráktól, mert csak rossz vért csinál és kárt okoz. Ugyan mi lenne belőlünk, ha a nemzetiségek hazaellesen tendenciáit is fel lehetne vinni a szószékre? Mezt „quod uni justum, alteri aequum”.

— **Hideg idő** volt tegnap nemcsak Kolozsváron, hanem a kontinensen mindenfelé. Még Fiumében is, mint a sürgönyjelentésekből olvassuk, 4 fok volt a hideg. Pancsován, a hol különben szelid az éghajlat, 24 fok volt tegnap a hideg. Leghidegebb volt egész Magyarországon. Moszkvában a 40 fokot közelítette meg. Turinban hét fok hideg van. Konstantinápolyban is dideregnek az odaliskok az 5 fok hideg miatt.

— **Színházunkban** holnap, szerdán, Shakespeare bajos poézissal irt színműve: „A téli rege” kerül színpadra a főbb szerepekben: E. Kovács Gy., Szentgyörgyi, Szathmáry, Csiki, Főris, Szerényi G., László István. Shakespeare-nek e kiváló idyllikus színműve körülbelül 10 év óta nem adatott Kolozsvárt s így majdnem újdonság számba megy. Csütörtökön a „Kornevilli harangok”-at adják a már jelzett kiosztással. Pénteken „Dora” kerül színpadra a czim-szerében K. Gerő Linával, ki e szerepet most játssza először.

— **Blanchi Bianca** operaénekesnő és Bürger gordonkaművész hangversenyének másora és a helyiárat legközelebb közzé lesznek téve, úgy hogy a jegyek a f. hó 20-ikán megtartandó hangversenyre jóval előre lesznek válthatók.

— **Tüske Pál** könyvére előfizettek: Özv. Orbán Kelemenné (Doboka). Földessy Marika (Retteg) és Fodor Sándor.

— **A m. kir. tud. egyetemi** tanárjelölték segélyző egyesülete f. év február hó 10-én (pénteken) d. u. 5 órakor a VIII. sz. b. teremben rendező közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. A mult ülése jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Választási póttagok választása. 5. Indítványok, interpellációk.

— **Színházi botrány.** Sommek Károly ismert bécsi operaénekes és Vlasak főintendaturai igazgató között mint Bécsebeli telefonoztak — kinos affaire történt. A rendkívül izgatott Sommer, a kinek revolverhordás miatt már a rendőrséggel is volt baja, tegnap az Opera irodája előtt szótárlásba elegyedett Vlasakkal, a kivel már régóta feszült viszonyban él. Vlasak támadására Sommer széket kapott fel s a dolog már csaknem közönséges verekezésébe fajult. Ezt azonban megakadályozta a szolgazemélyzet azzal, hogy segítségül hívta a tüzölőket, a kik azután elválasztották egymástól a két ellenfelet. Sommer a fején több sérülést szenvedett. A vizsgálatot megindították.

— **„A beszterezsei szöszedet.”** Finaly Henrik kolozsvári egyetemi tanár, a magyar tudományos Akadémia t. tagja 1891 év folyamán — hivatalos körútjában — találkoztván Naszódon gróf Bethlen Pál Beszterezse-naszód vármegye főispánjával, említette neki a főispán, hogy a beszterezse-naszód vármegyei régi levéltár rendezése alkalmával dr. Berger Albert tanár — levéltárrendező a levéltárban egy a XV-ik századbeli kéziratos talált, mely egy érdekes régi magyar-latín szótár. A főispán Finaly Henrik kérésére el is küldötte az érdekes leletet megtekintés és tanulmányozás végett, s egyidejűleg annak egy fénykép másolatát a magyar tud. akadémia főtáskári hivatalának is. Finaly ez ereklje tanulmányozását azonnal megkezdvén, azt „A beszterezsei szöszedet. Latin-magyar nyelvemlék a XV-ik századból” — czim alatt el is készítette, s a magyar tud. akadémia a nyelvemlék hasonmásával kiadta, a melyből a tud. akadémia főtáskári hivatala 2 példányt, egyet az illető főispán, — egyet a vármegyei levéltár részére azon ohajtással és felkéréssel küldött meg a napokban gróf Bethlen Pál főispánnak, hogy — miután a felalatt eredeti nyelvemlék az irodalomra nézve annyira becses és értékes, miszerint az az elpusztulástól okvetlen megóvándó: tétessék intézkedés az iránt, hogy ez érdekes eredeti lelet a vármegye közönsége által az elpusztulástól való megóvás végett a magyar tud. Akadémiának az ottani kézirattárba leendő elhelyezés végett adassék át. Mint észélve vagyunk, a vármegye főispánja — készséggel engedvén ez ohajtásnak — a vármegye törvényhatósági bizottságát ez iránt meg is kereste.

— **Tűz.** Tacsot e hó 1-én újabb csapás érte. 200 kalangya buzája és 200 kalangya szalmája lett a lángok martaléka az ev. ref. lelkeseknek. Az egész történet kár 600 frta tehető. A rossz akarat éb. azt kívánta büntetni, ki jószágával sok könnyet tört le.

— **„Előkelő körök”-ben** czimen Persián György Abrudbánya város tanácsosa egy két böteget regényre hirdet előfizetést. A máprilis 1-én fog megjelenni. Az előfi-

zetési 2 frt, díjat febr. végéig a szerző címére Abrudbányára kell beküldeni. A tiszta jövedelem egy része az ömke javára megy. A műre már előfizettek a többek között Thurn Taxis herceg neje és Károly Lajos főherceg is.

— **Az idényhez.** A Maaser Vilmos-féle valódi tisztított dörmaóla — a sokféle utánzások megakadályoztatása szempontjából — ezután csak olyan palacsokokban hozatik forgalomba, melyek külsőleg egy törvényileg védett zárószalaggal vannak ellátva. Tehát azok a betegek, akiknek az orvos a Maaser-féle dörmaóla-ját rendelte — utasítsanak vissza minden, mely e zárószalaggal el nincs látva, mert ez hamisítvány.

Szerkesztőségi üzenetek.

Egy választónak. Hogy az ellenzék miért nem állított Kolozson jelöltet? annak 99 oka volt. Egy némelyiket röviden elmondjuk önnek is. Hieronymit nem akartuk zavarani, hogy ezáltal ne zavartassanak meg nagy ígéretei és általunk is hasznosnak tartott reform törekvései, melyeket esetleg az elhanyagolt erdélyi részekre szándékozik kiterjeszteni. Nem akartuk felidézni az ott már meghonosított szavazat-vásárt, hol a nép alkotmányos jogát olyannak tekintette, mint a tehenét, a melynek mindig ára van s a melyet tetszése szerint adhat el a marhakereskedőknek. Mi az elvek fegyverével szoktunk küzdeni és a piczula erős argumentumait másra bizzuk. A nagyok sajnáljuk, hogy a tisztelt választó polgárok ezuttal egy jó vásártól estek el, de a lezckét szükségesnek tartjuk ott, ahol a demoralizációból kell kiábrándítani a népet. Különb tudomásunk van arról, hogy cipő tokány és hamisítatlan kolozsi karcos az idén is akad, a mi csak azért történt, hogy annál lelkesebben lehessen éltetni Hieronymi kegyelmes ur nevét.

Kiváncsi. A rák miért megy hátra felé? ennél csak azt vagyunk kíváncsiabbak önnél is tudni — hogy miért kéri ezt éppen tőlünk?

Dr.-nak. Helyt. Véghetetlenül sajnáljuk, hogy az igazán értékes és magas színvonalon álló beszédek nem közölhetők. Tizenegy óra után vettük a kéziratot, ekkor már a lap távirati rovatunk kivételével teljesen szedve volt.

H. B.-nek. Helyt. Fogadását megnyerte, mert Haller Rezső az utolsó választások szavazott, még pedig az ellenzékre.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata).

Országgyűlés.

Budapest, febr. 7.

A képviselőházban ma az állami tisztviselők fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

Reitter János a gazdasági tanintézet tanárait, báró Salmen Jenő pedig a posta és távirat hivatalnokokat ajánlotta a kormány figyelmébe.

Ezután Horánszky Nándor beszélt és több tekintetben kifogásolta a törvényjavaslatot, mert szerinte nem felel meg az igazság és méltóság követelményeinek.

Végül határozati javaslatot nyújt be, melynek értelmében a kormány utasíttatik, hogy a javaslatot vegye le napirendről és olyan javaslatot dolgoztasson ki, mely a méltányosságnak és igazságnak inkább megfelel.

Főrendiház.

Bpest febr. 7.

A főrendiház mai ülésében a legfőbb számszéki elnöki állásra egyhangulag Rakovszky István jelölték és módosítás nélkül fogadták el a ragados tödlőbbra vonatkozó törvényjavaslatot.

A madridi hercegnő temetése.

Bpest, febr. 7.

A madridi hercegnő tegnap temették el a carlisták nagy részvéte mellett.

A polgári házasság ellen.

Bpest, febr. 7.

Zalamegyében egyik választókerület közönsége felhívta Remete Géza képviselőt, hogy a polgári házasság ellen foglaljon állást.

Katasztrófa.

Budapest, febr. 7.

Brennenbergben — a Reutter ügynökség jelentése szerint a kiöntött vízár miatt száz család maradt hajléktalanul és 30 ember a vízbe fuladt.

A „kírohanás” titka.

Budapest, febr. 7.

Wekerle Sándor miniszterelnök vehemens kírohanásának, melyet az ellenzék ellen intézett, — oka már ismeretes.

A miniszterelnök ur ugyanis utolsó bécsi útja alkalmával nagy kudarcot vallott ő felsége előtt.

Wekerle ugyanis az ellenzék Tiszáék tanácsára azzal biztatta, hogy bécsi útja arra való, hogy ő felségét előkészítse a fuzióra. Utjának valódi célja pedig az volt, hogy Tisza Lajosnak lépéseket tétett arra nézve, hogy ő felsége a farsangra Budapestre jöjjön, mert csak ő felsége személyes jelenlétével gondolta pártját összetartani.

A király minden ajánlatot kereken visszautasított. Sőt a mikor Wekerlét fogadta és az ezóba hozta, mindig kitérőleg válaszolt.

Most a Tisza-klikt hatalmát akarta mutatni, — mikor Wekerlét, rábeszélte, hogy támadja az ellenzékét és ez által igyekezzék a kudarcot helyre hozni.

A helyzet rendkívül bizonytalan.

Hir szerint Kálnoky azt mondta egy államférfiúnak, hogy Wekerlét meg kell tartani, különben Kállay jön a helyébe.

Több erdélyi mágnás és köztük br. Huszár Károly is Kállay mellett van.

Párbaj.

Komárom, febr. 7.

Itt ma v. res kardpárbaj volt Bátor Mór ügyvéd és Domhosi Gábor ügyvédjelölt között. Párbaj oka utcai tettelegesség. Bátor halántékán súlyos sebet kapott.

Beteg író.

Páris, febr. 7.

Guy De Maupassant állapota igen súlyos. A jeles író már napok óta kúzkodik a halállal.

Egy leköszönt szabadkőműves.

Bpest, febr. 7.

Rakovszky István, számvetőségi elnöké történt megválasztását a főrendek nem akarták tudomásul venni, mert Rakovszky szabadkőműves.

Azóta Rakovszky kilépett a szabadkőművesek sorából.

Móricz Pál csőd alatt.

Budapest febr. 7.

Móricz Pál volt országgyűlési képviselő elleni csődtgyben többben hamis bukás miatt feljelentést tettek.

A nagváradi törvényszék Móricz Pált, a volt Tisza-kormány oszlopát vád alá helyezte.

Bizalom a kormánynak.

Budapest, febr. 7.

Kaposváron, Somogy megye törvényhatósági bizottsági gyűlésén Tallián István azt indítványozta, hogy a kormánynak (mert valószínűleg rá van szorulva. Szerk.) szavazának bizalmat.

Ujváry apátplebános a kormány egyház-politikája miatt ellene volt a főispáni indítványnak, míg Kapotsfy függetlenségi képviselő éppen e miatt a főispán indítványa mellett nyilatkozott.

A bizalmi nyilatkozatot a többség elfogadta.

Felölös szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadaplatalajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér

Gyóres, 1893. február hóban.

Adorján Jenő gyóresi körorvos az „Ellenzék” 25-ik számában közrebozott Nyiltéri piszkos — piszkolódó közlésére, minthogy nem átalotta nevemet is felhozni, csak annyit vagyok mondandó — a mit történelmi multammal igazolhatok — hogy régen a mostallak ellen kellett küzdenem, — tehát pedig a legyekkel gyűlt meg a bajom és ezek legnagyobb egyike a „csoda doktor”, tehát azt mondom a csoda doktornak — és ez nem valami ercanum triplikatum — várjon egy kicsit, míg az ellene folyamatban levő vizsgálat befejeződik és az ítélet meg lesz hozva, akkor azt közölni fogom, és ha ha én tettem a „csodakurát”, még a „men culpáját” is elfogadom, hanem addig csak mérsékelje magát, mert a „dth” még nem — kétséget nem szenvedő bizonyíték és jason eszébe, hogy ha az ő belgyógyászatról azok a sírok beszélni tudnának — éppen úgy járna, mint „Midas” Phrygiának — ura!! Ez a végszavam, a zárszava annak idejében a bíróság szava lesz.

Szentgyörgyi József.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelős séget nem vállal a Szerk.

